

SALDOTALEN – ALLA BRANSCHER

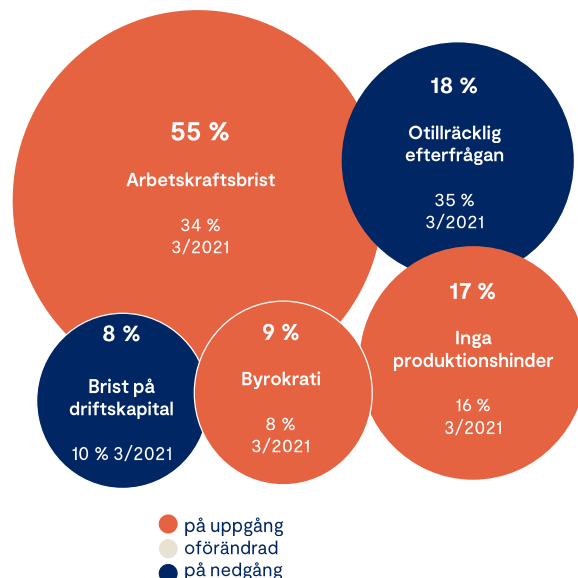
Bristen på arbetskraft bromsar tillväxten

De ekonomiska utsikterna för företagen i Österbotten och Mellersta Österbotten har förbättrats märkbart sedan i våras enligt konjunkturbarometern Business Panel som Österbottens handelskammare gjorde bland sina medlemsföretag i slutet av september. Men samtidigt bromsar bristen på arbetskraft kraftigt företagets tillväxt.

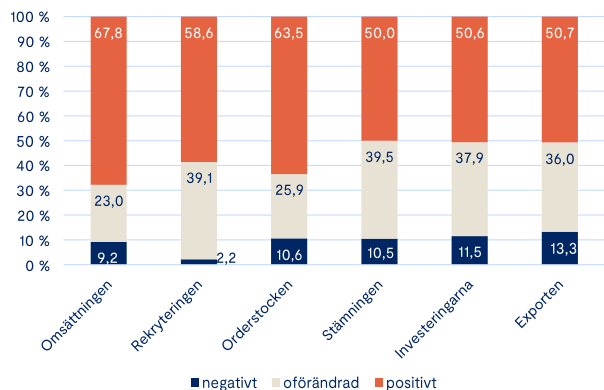
Alla saldotalskurvor i Business Panel-mätningen har stigit kraftigt jämfört med mätningen i mars. Grafen för omsättningen, som började stiga kraftigt för ett år sedan, har fortsatt i samma riktning och är den mest positiva av mätarna med ett saldotal på 51 (jfr 3/21: 27). Senast omsättningskurvan har varit så här högt uppe var våren 2011. Det saldotal som beskriver rekryteringsavsikterna är näst högst och ligger nu på 42 (jfr 3/21: 26). Även stämningen i företagen är väldigt optimistisk, saldotalet har stigit märkbart och är nu 38 (jfr 3/21: 2). Orderstocken i företagen har klart förbättrats sedan mätningen i våras, saldotalet är nu 32 (jfr 3/21: 6).

Vid en branschvis granskning är läget mest positivt inom industrin. Alla saldotal för industrin ligger mellan 40 och 60. Inom servicebranscherna har läget förbättrats mest jämfört med föregående mätning. Då låg servicebranschernas saldotal för stämningen och orderstocken under nollstrecket och nu är de 38 och 25 (jfr 3/21: -11 ja -8). Mest dämpad är läget inom byggbranschen men alla saldotalen är ändå klart över nollstrecket.

Bristen på arbetskraft har snabbt blivit den största enskilda flaskhalsen. Bristen på kunniga personer bromsar redan verksamheten för 55 procent av företagen (jfr 3/21: 34 %). Under Business Panel-barometerns nästan 20-åriga historia har bristen på arbetskraft aldrig varit på denna nivå. Situationen ser mycket oroväckande ut då detta kombineras med rekryteringsavsikterna under de närmaste månaderna – 45 procent av alla, och 59 procent av industriföretagen förutspår att de kommer att behöva mer personal under de närmaste sex månaderna. Otillräcklig efterfrågan bromsar verksamheten för 18 procent av respondenterna (jfr 3/21: 35%). Av respondenterna rapporterar 17 procent att de inte har flaskhalsar i sin verksamhet (jfr 3/21: 16%).

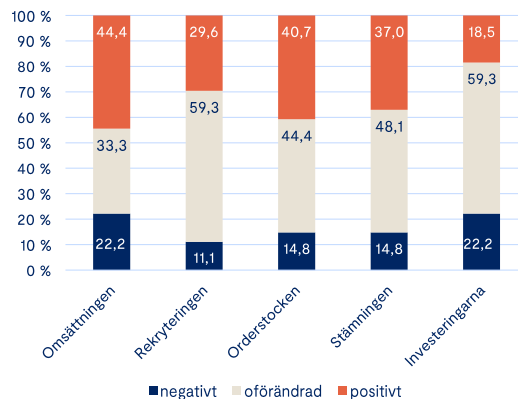

Industri

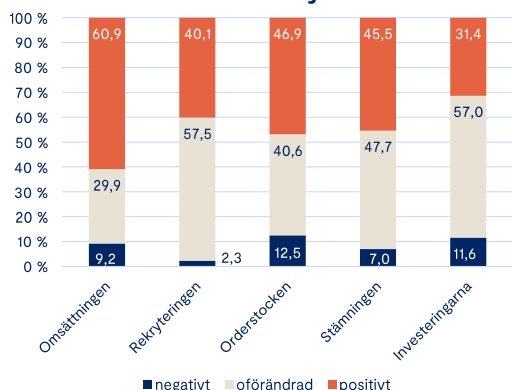
Kurvorna för industrins saldotal har fortsatt att öka kraftigt efter mätningen i våras. 68% av respondenterna inom branschen tror att omsättningen i år blir bättre än i fjol, 9% tror på en minskning. Vid en jämförelse av orderstocken med den för ett år sedan rapporterar 64% att orderstocken är bättre, 11% sämre. Också exporten drar: 51% av exportföretagen förutspår att exporten i år kommer att överstiga året innan och 36% bedömer att den ligger på samma nivå. Även stämningen inom industrin är anmärkningsvärt hög: hälften av respondenterna ansåg att stämningen är antingen optimistisk eller mycket optimistisk, ingen upplever stämningen som mycket pessimistisk. 59% av industriföretagen har för avsikt att rekrytera, och endast 2% har för avsikt att minska antalet anställda. Redan nu bromsas verksamheten i 63% av industriföretagen av bristen på kompetent arbetskraft och de starka rekryteringsavsikterna indikerar att bristen bara kommer att förvärras inom den närmaste framtiden. 16% av de företag inom industrin som besvarade enkäten lider av otillräcklig efterfrågan.

Byggbranschen

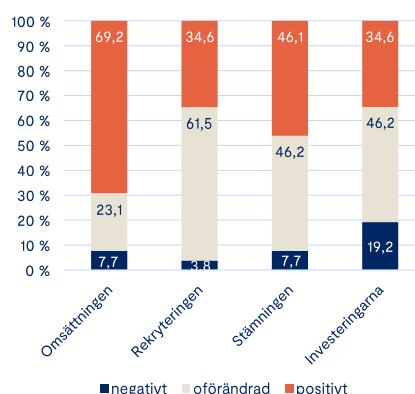
Byggbranschen är beroende av andra branscher och därför syns konjunkturvåxlingarna i branschen med fördröjning. Det tog lång tid innan effekterna av coronapandemin nådde byggbranschen och nu ser det ut att ta lika lång tid innan branschen återhämtar sig ordentligt. Alla mätarna för saldotalen i branschen har dock redan klättrat betydligt ovanför nollstrecket. Det faktum att det saldotal som beskriver orderstocken är 26 (jfr 3/21: -8) tyder på ljusare utsikter för den närmaste framtiden. 85% av respondenterna inom byggbranschen rapporterar att orderstocken är minst lika stor som för ett år sedan. 37% av respondenterna upplever att stämningen inom branschen är optimistisk, och 48% av respondenterna anser att stämningen är normal. Även inom byggbranschen har bristen på kompetent arbetskraft blivit den största av flaskhalsarna, vilket bromsar upp verksamheten för 59% av företagen. 19% av respondenterna lider av otillräcklig efterfrågan och brist på driftskapital.

Privata tjänster

Läget inom servicebranschen, som också omfattar trafikidkare, restauranger och evenemangsbranschen vilka drabbats hårt av pandemin, har förbättrats rejält sedan vårens mätning och alla saldotal ligger nu klart över nollstrecket. 47% av respondenterna i branschen rapporterar att orderstocken är större än året innan och 41% rapporterar att orderstocken ligger på samma nivå. Under de närmaste månaderna har 40% av företagen i branschen för avsikt att rekrytera och endast 2% kommer att minska antalet anställda. Stämningen inom servicebranschen har förbättrats betydligt jämfört med den föregående mätningen. Nu anser 48% att stämningen är normal, 41% att den är optimistisk och 5% att den är mycket optimistisk (jfr 3/21: 49%, 19%, 1%). Fortfarande upplever dock 3,5% av respondenterna stämningen som pessimistisk, och lika många anser att stämningen är mycket pessimistisk. 48% av serviceföretagen rapporterar om rekryteringssvårigheter, otillräcklig efterfrågan bromsar verksamheten i 17% av företagen inom branschen och var fjärde berättar att det för närvarande inte finns flaskhalsar i verksamheten.

Handel

Även inom handeln har läget förbättrats klart sedan Business Panel-mätningen i våras. Saldotalet för orderstocken ligger på noll, de övriga kurvorna är ordentligt över nollstrecket. 69% av respondenterna inom branschen bedömer att omsättningen i år överstiger fjolåret. 35% av respondenterna har för avsikt att rekrytera personal och endast ett företag inom handeln kommer att minska antalet anställda, och även där gäller det endast en eller två personer. Stämningen inom handeln är det som har förbättrats mest sedan vårens mätning. Saldotalet för stämningen ligger nu på 38 medan det ännu på våren låg på -31. Nu anser 8% av respondenterna att stämningen är pessimistisk och det finns ingen som anser att stämningen är mycket pessimistisk. 46% av respondenterna anser att stämningen åtminstone är optimistisk. Vartannat företag inom handeln lider brist på arbetskraft och drygt var fjärde, 27%, lider av otillräcklig efterfrågan.

Österbottens handelskammare gör regelbundet en regional kartläggning av det aktuella läget i företagen. Denna Business Panel-enkät genomfördes 16–21.9.2021 bland handelskammarens medlemmar. Antalet svar 237, svarsprocent 23. Resultatet bör ses som riktgivande då ingen statistisk analys har gjorts. Branschvis och storleksmässigt fördelades svaren:

Industri	36 %	Antällda:	
Byggbransch	11 %	1–9	30 %
Service	37 %	10–49	39 %
Handel	11 %	50–249	24 %
Övriga	5 %	över 250	7 %